Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2020. gada 2. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2003/55/EK – Kopējie noteikumi dabasgāzes iekšējam tirgum – Patērētāju aizsardzība – 3. panta 3. punkts un A pielikuma b) punkts – Līguma nosacījumu pārskatāmība – Pienākums laikus un tieši informēt patērētāju par tarifa paaugstināšanu

Lietā C-765/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Koblenz* (Koblencas apgabaltiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kurš pieņemts 2018. gada 1. oktobrī un kurš Tiesā reģistrēts 2018. gada 6. decembrī, tiesvedībā

Stadtwerke Neuwied GmbH

pret

RI,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*] (referents), tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un A. Kumins [*A. Kumin*],

ģenerāladvokāts: H. Saugmandsgors Ē [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Stadtwerke Neuwied GmbH* vārdā – *J. Müller*, *Rechtsanwalt*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *O. Beynet* un *M. Noll-Ehlers*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu (OV 2003, L 176, 57. lpp.) 3. panta 3. punktu kopsakarā ar A pielikuma b) un c) punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Stadtwerke Neuwied GmbH*, gāzes piegādātāju, un tās klientu RI par parāda samaksu pēc vairākiem gāzes cenas paaugstinājumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2003/55 2. un 3. apsvērums ir formulēts šādi:

"(2) Šīs direktīvas izpildē gūtā pieredze demonstrē labumu, kādu var gūt no iekšējā gāzes tirgus – lielāka efektivitāte, samazinātas cenas, augstāki pakalpojumu standarti un lielāka konkurence. Tomēr joprojām saglabājas būtiski trūkumi un ir iespējams uzlabot tirgus darbību, jo īpaši ir vajadzīgi konkrēti noteikumi, kas nodrošinātu vienādus konkurences apstākļus un samazinātu dominējošo stāvokli tirgū un cenu nosišanas praksi, un nodrošinātu nediskriminējošus pārvades un sadales tarifus, padarot tīklu pieejamu, pamatojoties uz tarifiem, kas publicēti pirms to stāšanās spēkā, un nodrošinātu mazo un neaizsargāto patērētāju tiesību aizsardzību.

(3) 2000. gada 23. un 24. marta sanāksmē Eiropadome aicināja rīkoties ātri un pabeigt iekšējā tirgus veidošanu elektroenerģijas un gāzes nozarē un paātrināt liberalizāciju šajās nozarēs, lai iegūtu pilnā apmērā darbojošos iekšējo tirgu. Eiropas Parlaments savā 2000. gada 6. jūlija Rezolūcijā par Komisijas otro ziņojumu par enerģētikas tirgu liberalizāciju lūdza Komisiju pieņemt sīki izstrādātu grafiku precīzi definētu mērķu sasniegšanai, lai pakāpeniski panāktu pilnīgu enerģijas tirgus liberalizāciju."

4 Atbilstoši šīs direktīvas preambulas 27. apsvērumam:

"Sabiedrisko pakalpojumu prasību ievērošana ir šīs direktīvas pamatprasība, un šajā direktīvā ir svarīgi precizēt kopīgos minimālos standartus, ko ievēro visas dalībvalstis un kuros ņemti vērā patērētāju aizsardzības mērķi, piegāžu drošība, vides aizsardzība un līdzvērtīga konkurence visās dalībvalstīs. Svarīgi, lai sabiedrisko pakalpojumu prasības varētu interpretēt katrā valstī, ņemot vērā apstākļus valstī un ievērojot [Savienības] tiesību aktus."

5 Direktīvas 2003/55 2. pantā ir šādas definīcijas:

"Šajā direktīvā:

[..]

25. "mājsaimniecības patērētāji" ir patērētāji, kas pērk dabasgāzi pašu patēriņam mājsaimniecībā;

[..]

27. "gala patērētāji" ir patērētāji, kas pērk dabasgāzi pašu patēriņam;

[..]."

6 Šīs direktīvas 3. panta "Sabiedrisko pakalpojumu saistības un patērētāju aizsardzība" 3. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu gala patērētājus un nodrošinātu patērētāju aizsardzību augstā līmenī, un tās jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību mazāk aizsargātiem patērētājiem, tostarp attiecīgus pasākumus, lai palīdzētu viņiem nepieļaut atslēgšanu no sistēmas. Šajā sakarā tās var veikt attiecīgus pasākumus, lai aizsargātu patērētājus attālos apgabalos, kas ir pieslēgti pie gāzes sistēmas. Dalībvalstis var iecelt piegādātāju, kas nodrošina pakalpojumus galējā situācijā tiem patērētājiem, kas pieslēgti gāzes tīklam. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un domstarpību izšķiršanas kārtību. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiesīgie patērētāji var efektīvi pāriet pie jauna piegādātāja. Vismaz attiecībā uz mājsaimniecību patērētājiem šie pasākumi ietver A pielikumā minētos pasākumus."

7 Minētās direktīvas A pielikumā ir paredzēti šādi patērētāju aizsardzības pasākumi:

"Neskarot Kopienas noteikumus attiecībā uz patērētāju aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK [(1997. gada 20. maijs) par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem – Padomes un Eiropas Parlamenta deklarācija par 6. panta 1. punktu – Komisijas deklarācija par 3. panta 1. punkta pirmo ievilkumu (OV 1997, L 144, 19. lpp.)] un Padomes Direktīvu 93/13/EK [(1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.)], 3. pantā minētie pasākumi ir paredzēti tam, lai nodrošinātu to, ka patērētāji:

[..]

b) saņem atbilstīgu paziņojumu par jebkuru nodomu grozīt līguma nosacījumus un ir informēti par savām tiesībām uzteikt līgumu pēc paziņojuma saņemšanas. Pakalpojumu sniedzēji tieši informē savus abonentus par maksas palielināšanu un dara to savlaicīgi – ne vēlāk kā viena parastā rēķina apmaksas termiņa laikā pēc palielinājuma stāšanās spēkā. Dalībvalstis nodrošina to, ka patērētāji var brīvi uzteikt līgumu, ja viņi nepieņem jaunos nosacījumus, kurus tiem ir paziņojis gāzes pakalpojumu sniedzējs;

c) saņem pārredzamu informāciju par piemērojamajām cenām un tarifiem un par standarta noteikumiem un nosacījumiem attiecībā uz pieeju gāzes pakalpojumiem un to izmantošanu;

[..]."

Vācijas tiesības

8 *Energiewirtschaftsgesetz* (Likums par elektroenerģijas un gāzes piegādi) 36. panta 1. un 2. punktam ir šāda redakcija:

"Pamatpiegādes pienākums

(1) Enerģijas piegādes uzņēmumiem pārvades sistēmas zonās, kurās tie nodrošina pamatpiegādi mājsaimniecības patērētājiem, jāpublisko vispārējie nosacījumi un cenas saistībā ar zemspiediena vai zemsprieguma piegādi un tās jāpublicē internetā, kā arī ar šiem nosacījumiem un cenām ir jāveic piegāde visiem mājsaimniecību patērētajiem. Pamatpiegādes pienākums nepastāv, ja ekonomisku iemeslu dēļ enerģijas piegādes uzņēmumam piegāde nav iespējama.

(2) Pamatpiegādes pakalpojuma sniedzēji, kas noteikti 1. punktā, ir enerģijas piegādes uzņēmumi, kas apgādā visvairāk mājsaimniecības patērētāju vispārējās piegādes teritorijā [..]."

9 Saskaņā ar 1979. gada 21. jūnija *Verordnung über allgemeine Bedingungen für die Gasversorgung von Tarifkunden* (Noteikumi par vispārējiem gāzes piegādes nosacījumiem patērētājiem, uz kuriem attiecas standarta tarifs) (*BGBl.* 1979 I, 676. lpp.) (turpmāk tekstā – "*AVBGasV*") 1. panta 1. punktu:

"Nosacījumi, saskaņā ar kuriem gāzes uzņēmumiem [..] ir jānodrošina jebkurai personai pieslēgums savam piegādes tīklam un piegāde jāveic saskaņā ar vispārējiem tarifiem, ir noteikti šo noteikumu 2.–34. pantā. Minētie nosacījumi ir piegādes līguma neatņemama sastāvdaļa."

10 Saskaņā ar *AVBGasV* 4. panta 2. punktu vispārējo nosacījumu un tarifu grozījumi stājas spēkā tikai pēc to oficiālas publikācijas.

11 *AVBGasV* 32. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"(1) Līgums ir spēkā bez pārtraukuma līdz tā izbeigšanai, pamatojoties uz vienas puses uzteikumu vienu mēnesi pirms kalendārā mēneša beigām [..].

(2) Ja gāzes uzņēmums groza vispārējos tarifus vai nosacījumus saskaņā ar šiem noteikumiem, klients var izbeigt līgumu, pamatojoties uz uzteikumu, divas nedēļas pirms tā kalendārā mēneša beigām, kas seko oficiālās publikācijas dienai.

[..]"

12 *AVBGasV* tika atcelti ar 2006. gada 26. oktobra *Gasgrundversorgungsverordnung* (Noteikumi par gāzes pamatpiegādi) (*BGBl.* 2006 I, 2396. lpp.), kas grozīti ar 2016. gada 29. augusta likumu (*BGBl.* 2016 I, 2034. lpp.). Šo Noteikumu par gāzes pamatpiegādi 5. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"(2) Jebkuri grozījumi vispārīgajās cenās un papildu nosacījumos stājas spēkā mēneša sākumā, ja tie ir publicēti vismaz sešas nedēļas iepriekš. Pamatpiegādes pakalpojuma sniedzējam vienlaikus ar publicēšanu saviem klientiem ir jānosūta vēstule, kurā paziņo iecerētos grozījumus, un jāpublicē tie savā tīmekļvietnē; šajā saistībā tam ir jāprecizē grozījumu apjoms, pamatojums un nosacījumi un salasāmi jānorāda atsauce uz klienta tiesībām, kas paredzētas 3. punktā, kā arī uz informāciju, kas noteikta 2. panta 3. punkta pirmā teikuma 7. apakšpunktā.

(3) Vispārējo cenu vai papildu nosacījumu grozīšanas gadījumā klientam ir tiesības izbeigt līgumu minēto grozījumu spēkā stāšanās brīdī, neievērojot uzteikuma termiņu [..]."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 *Stadtwerke Neuwied* ir dabasgāzes piegādātājs, Vācijas privāto tiesību sabiedrība, kas kā pašvaldības uzņēmums, kuram uzticēts sniegt vispārējas nozīmes pakalpojumus valsts iestādes labā, ir pakļauts valsts kontrolei, un Neividas [*Neiwied*] pilsēta (Vācija) ir tā vienīgā uzņēmuma kapitāldaļu turētāja, un šīs pilsētas mērs ietilpst tās uzraudzības padomē.

14 RI ir S*tadtwerke Neuwied* klients kopš 2004. gada 28. jūlija. Šis gāzes piegādātājs ir izpildījis pakalpojumu sniedzēja pienākumus saskaņā ar pamatpiegādes līgumu. Laikā no 2005. gada janvāra līdz 2011. gada septembrim *Stadtwerke Neuwied* veica tarifu paaugstināšanu, kas atbilda dabasgāzes iegādes izdevumu pieaugumam, vienlaikus ņemot vērā ietaupījumus, kas veikti citās gāzes nozares jomās. Tagad tā prasa RI samaksāt summu 1334,71 EUR apmērā, kas atbilst kavētajiem maksājumiem šo tarifu pielāgošanas dēļ. RI netika individuāli informēts par minēto pielāgošanu, bet jāprecizē, ka *Stadtwerke Neuwied* savā tīmekļvietnē publicēja cenas, vispārējos tarifus, kā arī līguma pielāgojumus. Turklāt tarifu paaugstināšana tika publicēta reģionālajā presē.

15 Iesniedzējtiesā RI norādīja, ka ar *Stadtwerke Neuwied* noslēgtajā piegādes līgumā nebija ietverts faktisks cenu pārskatīšanas noteikums, un apstrīdēja *Stadtwerke Neuwied* apgalvojumus. Viņš tostarp uzskata, ka *Stadtwerke Neuwied* nebija faktisku tiesību pielāgot savas cenas, ka pieprasītā patēriņa cena bija nesamērīga un ka vienpusējās tiesības noteikt cenu saskaņā ar *AVBGasV* 4. pantu, pat pieņemot, ka tās pastāv, nebija pārskatāmas. Līdz ar to RI secina, ka gāzes cenas paaugstināšana bija spēkā neesoša. Turklāt RI cēla pretprasību, lūdzot konstatēt, ka piegādātāja noteiktās cenas bija nesamērīgas un nepamatotas, un atmaksāt daļu no summām, ko viņš bija samaksājis *Stadtwerke Neuwied* laikā no 2005. gada 1. janvāra līdz 2011. gada 31. decembrim.

16 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tajā izskatāmā strīda risinājums ir atkarīgs no Direktīvas 2003/55 normu interpretācijas.

17 Tā uzskata – tas, ka *Stadtwerke Neuwied* laikus un tieši neinformēja patērētāju par gāzes cenas paaugstināšanu, var likt apšaubīt šī paaugstinājuma spēkā esamību, jo uz pārskatāmības prasību, kas izriet no Direktīvas 2003/55 3. panta 3. punkta un A pielikuma b) un c) punkta, var tieši atsaukties tādā strīdā kā pamatlietā, lai arī šī direktīva strīdīgajā laikposmā nebija transponēta Vācijas tiesībās.

18 Iesniedzējtiesa tomēr precizē – tās pieeja nozīmē, ka, ņemot vērā šo netransponēšanu, Direktīvā 2003/55 paredzētā pārskatāmības prasība ir piemērojama tieši un privātpersona var uz to atsaukties, vēršoties pret tādu privāttiesību sabiedrību kā *Stadtwerke Neuwied*, un ka šīs prasības ievērošana ir nosacījums pašas cenu paaugstināšanas spēkā esamībai.

19 Šajā ziņā tā uzsver, ka *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) ir nospriedusi, ka spēkā esošās valsts tiesību normas pamatlietas faktisko apstākļu norises laikā nevar tikt interpretētas saskaņā ar Direktīvu 2003/55. Būtu jāpiebilst, ka šī tiesa, secinot, ka šī direktīva nav tieši piemērojama, uzskatīja, ka šāda situācija nedrīkstēja strīdīgo cenu paaugstināšanu padarīt par spēkā neesošu, un atzina *Stadtwerke Neuwied* tiesības pielāgot savas cenas, pamatojoties uz gāzes piegādes līguma papildu interpretāciju.

20 Iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2003/55 3. panta 3. punkts kopsakarā ar A pielikuma b) un c) punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka klienta tieša informēšana par tarifu paaugstināšanu ir paaugstināšanas spēkā esamības nosacījums. Turklāt tā jautā, vai šīs tiesību normas ir tieši piemērojamas, jo saskaņā ar Tiesas judikatūru var uzskatīt, ka tās ir bez nosacījumiem un pietiekami precīzas un ka uz tām atsaucas, vēršoties pret iestādi, proti, *Stadtwerke Neuwied*, kuru saskaņā ar Tiesas judikatūru varētu uzskatīt par valsts pakļautībā vai kontrolē esošu vai kurai ir piešķirtas īpašas tiesības, kas pārsniedz attiecībām starp privātpersonām piemērojamo tiesību normu tvērumu.

21 Šādos apstākļos *Landgericht Koblenz* (Koblencas apgabaltiesa, Vācija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2003/55] 3. panta 3. punkts, to skatot kopā ar A pielikuma b) un c) punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tarifa grozījumi nav spēkā, ja gāzes patērētājs netiek laikus un tieši informēts par gaidāmo gāzes piegādes tarifa grozījumu priekšnoteikumiem, iemeslu un apmēru?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša:

vai Direktīvas [2003/55] 3. panta 3. punkts, to skatot kopā ar A pielikuma b) un c) punktu, kopš 2004. gada 1. jūlija ir tieši piemērojams privātam (Vācijas *GmbH*) piegādātājam, jo minētās šīs direktīvas tiesību normas pēc savas būtības ir beznosacījuma un tāpēc ir piemērojamas bez papildu transponēšanas tiesību akta, un piešķir pilsonim tiesības, ko tas var izmantot attiecībās ar organizāciju, kas, lai gan tai ir privāttiesiska forma, atrodas valsts pakļautībā, jo tā ir vienīgā uzņēmuma kapitāldaļu turētāja?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

22 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/55 3. panta 3. punkts kopsakarā ar tās A pielikuma b) un c) punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja pēdējais garantētais gāzes piegādātājs veic tarifu grozīšanu, kas nav individuāli paziņota klientiem, ar vienu vienīgu mērķi, lai novirzītu dabasgāzes iegādes izdevumu pieaugumu, necenšoties gūt peļņu, tas, ka šis piegādātājs ievēro šajās tiesību normās minētos pārskatāmības un informēšanas pienākumus, ir attiecīgo tarifu grozījumu spēkā esamības nosacījums.

23 Jāatgādina, ka Direktīvas 2003/55 mērķis ir uzlabot iekšējā gāzes tirgus darbību. Šajā ziņā – lai darbotos konkurence, pieeja sistēmai nedrīkst būt diskriminējoša, tai jābūt pārredzamai un cenām jābūt taisnīgi noteiktām, un tam ir īpaša nozīme gāzes iekšējā tirgus izveides pabeigšanai (spriedums, 2014. gada 23. oktobris, *Schulz* un *Egbringhoff*, C-359/11 un C-400/11, EU:C:2014:2317, 39. punkts).

24 Šajā kontekstā rūpes par patērētāja aizsardzību ir Direktīvas 2003/55 normu pamatā un ir cieši saistītas kā ar attiecīgo tirgu liberalizāciju, tā arī ar mērķi, kāds ir šai direktīvai – nodrošināt stabilas gāzes piegādes drošību (spriedums, 2014. gada 23. oktobris, *Schulz* un *Egbringhoff*, C-359/11 un C-400/11, EU:C:2014:2317, 40. punkts).

25 Ņemot vērā šo mērķi un bažas, Direktīvas 2003/55 3. panta, kas attiecas uz sabiedrisko pakalpojumu saistībām un patērētāju aizsardzību, 3. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu gala patērētājus un nodrošinātu patērētāju aizsardzību augstā līmenī. Turklāt dalībvalstis var izraudzīties galējo piegādātāju, lai garantētu piegādes drošību patērētājiem, kas ir pieslēgti gāzes tīklam. Katrā ziņā vismaz attiecībā uz mājsaimniecības patērētājiem šie pasākumi ietver šīs direktīvas A pielikumā minētos pasākumus.

26 Direktīvas 2003/55 A pielikuma b) punktā ir precizēts, ka tās 3. panta 3. punktā noteikto pasākumu mērķis ir nodrošināt, lai pakalpojumu sniedzēji tieši informē savus abonentus par maksas palielināšanu un dara to laikus – ne vēlāk kā viena parastā rēķina apmaksas termiņa laikā pēc palielinājuma stāšanās spēkā. Turklāt saskaņā ar šo tiesību normu dalībvalstis nodrošina to, ka patērētāji var brīvi uzteikt līgumu, ja viņi nepieņem jaunos gāzes piegādes nosacījumus. Saskaņā ar šīs direktīvas A pielikuma c) punktu klienti saņem pārredzamu informāciju par piemērojamajām cenām un tarifiem.

27 Ir jākonstatē, ka šo noteikumu tekstā tomēr nav norādīts, vai pārskatāmības un informēšanas pienākumu, kas attiecas uz gāzes piegādātājiem, izpilde ir gāzes piegādes pakalpojumu tarifu grozījumu spēkā esamības nosacījums.

28 Tomēr Tiesa ir nospriedusi, ka, lai varētu pilnībā un reāli gūt labumu no savām tiesībām un apzināti pieņemt lēmumu par iespējamo līguma uzteikšanu vai piegādes cenas grozījumu apstrīdēšanu, klienti laikus un pirms šī grozījuma stāšanās spēkā ir jāinformē par tā pamatojumu, nosacījumiem un apmēru (spriedums, 2014. gada 23. oktobris, *Schulz* un *Egbringhoff*, C-359/11 un C-400/11, EU:C:2014:2317, 47. punkts).

29 No tā izriet, ka Direktīvas 2003/55 A pielikuma b) un c) punktā paredzēto pārskatāmības un informēšanas pienākumu mērķis ir nodrošināt, lai saskaņā ar patērētāju aizsardzības mērķi klients varētu īstenot savas tiesības lauzt līgumu vai apstrīdēt piegādes cenas grozījumu.

30 Šo tiesību īstenošana klientiem nevarētu tikt nodrošināta un Direktīvas 2003/55 A pielikuma b) un c) punkta noteikumi zaudētu savu lietderīgo iedarbību, ja gāzes piegādātājs nepildītu savas pārskatāmības un informēšanas saistības, it īpaši – individuāli neinformējot klientus par plānotajiem tarifu grozījumiem.

31 To paturot prātā, jāatgādina, ka pamatlietas īpašajos apstākļos *Stadtwerke Neuwied* bija "piegādātājs, kas nodrošina pakalpojumus galējā situācijā", Direktīvas 2003/55 3. panta 3. punkta izpratnē un ka tarifu grozījumi, ko vēlāk veica šis piegādātājs, bija paredzēti tikai, lai novirzītu dabasgāzes iegādes izdevumu pieaugumu, necenšoties gūt peļņu.

32 Tiesa ir nospriedusi, ka, tā kā šim gāzes piegādātājam atbilstoši pienākumiem, kas noteikti ar valsts tiesisko regulējumu, ir jāslēdz līgumi ar klientiem, kuri ir to lūguši un kuriem ir tiesības uz šajā tiesiskajā regulējumā paredzētajiem nosacījumiem, minētā piegādātāja saimnieciskās intereses ir jāņem vērā, ciktāl tam nav iespējas izvēlēties citu līgumslēdzējpusi un tas nevar brīvi izbeigt līgumu (spriedums, 2014. gada 23. oktobris, *Schulz* un *Egbringhoff*, C-359/11 un C-400/11, EU:C:2014:2317, 44. punkts).

33 Šādos apstākļos ir jāuzskata – ja gāzes piegādātāja tarifu grozījumi ietver tikai gāzes iegādes izdevumu pieauguma novirzīšanu uz pakalpojuma cenu un piegādātājs nemēģina gūt ne mazāko peļņu, šādu grozījumu spēkā neesamība tādēļ, ka par to nav individuāli paziņots klientiem, var būtiski apdraudēt gāzes piegādātāja ekonomiskās intereses.

34 Tādēļ, tā kā piegādātājam ir jānodrošina piegādes drošība saviem klientiem, tarifu paaugstināšanas, kas atbilst novirzītajam gāzes iegādes izdevumu pieaugumam, spēkā esamība nevar būt atkarīga no minēto klientu individuālas informēšanas. Pretējā gadījumā ekonomiskais risks, kas rastos gāzes piegādātājam, varētu gan apdraudēt Direktīvā 2003/55 paredzētā piegādes drošības mērķa īstenošanu, gan nesamērīgi kaitēt šī piegādātāja ekonomiskajām interesēm.

35 Tomēr, tā kā tarifu grozījumu individuāla nepaziņošana pat šādā situācijā apdraud patērētāju aizsardzību, ir svarīgi, pirmkārt, lai šāda piegādātāja klienti varētu jebkurā brīdī izbeigt līgumu un, otrkārt, ja gāzes piegāde tiek veikta par tarifu, ar kuru klients nav varējis iepazīties pirms tā stāšanās spēkā, lai viņam ir pieejami atbilstoši tiesību aizsardzības līdzekļi, lai varētu prasīt atlīdzību par kaitējumu, ko viņš, iespējams, ir cietis tādēļ, ka viņam ir bijusi liegta iespēja laikus īstenot savas tiesības mainīt piegādātāju, lai pārietu uz izdevīgāku tarifu. Šie aspekti ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

36 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/55 3. panta 3. punkts kopsakarā ar tās A pielikuma b) un c) punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja pēdējais garantētais gāzes piegādātājs veic tarifu grozīšanu, kas nav individuāli paziņota klientiem, ar vienu vienīgu mērķi novirzīt dabasgāzes iegādes izdevumu pieaugumu, necenšoties gūt peļņu, tas, ka šis piegādātājs ievēro šajās tiesību normās minētos pārskatāmības un informēšanas pienākumus, nav attiecīgo tarifu grozījumu spēkā esamības nosacījums, ja klienti var izbeigt līgumu jebkurā brīdī un viņiem ir pieejami atbilstoši tiesību aizsardzības līdzekļi, lai saņemtu atlīdzību par kaitējumu, kas, iespējams, radies grozījumu individuālas nepaziņošanas dēļ.

Par otro jautājumu

37 Ņemot vērā uz pirmo prejudiciālo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

38 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/55/EK (2003. gada 26. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu 3. panta 3. punkts kopsakarā ar A pielikuma b) un c) punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja pēdējais garantētais gāzes piegādātājs veic tarifu grozīšanu, kas nav individuāli paziņota klientiem, ar vienu vienīgu mērķi novirzīt dabasgāzes iegādes izdevumu pieaugumu, necenšoties gūt peļņu, tas, ka šis piegādātājs ievēro šajās tiesību normās minētos pārskatāmības un informēšanas pienākumus, nav attiecīgo tarifu grozījumu spēkā esamības nosacījums, ja klienti var izbeigt līgumu jebkurā brīdī un viņiem ir pieejami atbilstoši tiesību aizsardzības līdzekļi, lai saņemtu atlīdzību par kaitējumu, kas, iespējams, radies grozījumu individuālas nepaziņošanas dēļ.

[Paraksti]